

ІНФОРМАЦІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ

Національного

еколого-натуралістичного центру

Facebook: /redcrossukraine
 REDCROSS.ORG.UA

Коронавірус: профілактика інфікування і поширення

Як знизити ризик інфікування коронавірусом?

Мийте руки з милом (мінімум 20 с) або дезінфекційними засобами із вмістом спирту

Під час кашлю та чхання прикривайте рот і ніс серветкою або згином ліктя; відразу викидайте серветку і мийте руки

Тримайтеся на відстані від людей, у яких кашель або підвищена температура

Як захистити інших від інфікування?

Під час кашлю та чхання прикривайте рот і ніс серветкою або згином ліктя

Одразу викидайте використану серветку і закривайте кришку смітника

Регулярно мийте руки під час догляду за хворими, а також після кашлю та чхання

Чи варто надягати медичну маску?

Так. Якщо у вас є респіраторні симптоми – кашель, утруднене дихання

Так. Якщо ви надаєте допомогу особам із респіраторними симптомами

Не потрібно, якщо немає респіраторних симптомів

Медичні працівники мають надягати респіратори

Коли використовувати медичну маску

1. Якщо ви здорові, вам потрібно носити маску, тільки якщо ви доглядаєте за людиною з підозрою на інфекцію COVID-19

3. Маски ефективні лише в поєднанні з обробкою рук за допомогою спиртової засобів або миття рук водою з милом

2. Надягайте маску, якщо кашляєте і чхаете

4. Якщо ви носите маску, ви повинні знати, як її правильно використовувати й утилізувати

Як надягати, використовувати, знімати і утилізувати маску

1. Перед тим як надіти маску, вимийте руки із засобом на спиртовій основі або милом

4. Зніміть маску новою, як тільки вона стала вологою, не використовуйте повторно

2. Покрийте рот і ніс маскою і переконайтесь, що між вашими обличчям і маскою не виникає прогалин

5. Як знімати маску: не торкайтесь до її зовнішньої поверхні – зніміть маску за гумки; негайно знімайте у закритій контейнер; протріть руки засобом на основі спирту чи мийте з милом

3. Не торкайтесь руками зовнішньої поверхні маски під час її використання; якщо зробили це, протріть руки засобом на основі спирту чи мийте з милом

Залишайтеся здорові під час подорожі

Уникайте подорожей, якщо у вас гарячка і кашель

Уникайте тісного контакту з людьми, у яких гарячка та кашель

Якщо у вас гарячка, кашель і утруднене дихання, зверніться до лікаря якомога раніше.

Часто знезаражуйте руки засобом на основі спирту або мийте з милом

Не торкайтесь очей, носа чи рота

Якщо вам стає погано під час подорожі, повідомте про це екіпаж та зверніться до лікаря

Їжте тільки добре приготовану їжу

Якщо ви звертаєтесь по медичну допомогу, повідомте лікаря про свої попередні подорожі

Не плывте в громадських місцях

Уникайте тісних контактів із тваринами

Безпека харчових продуктів

Навіть у районах, постраждалих від епідемії, м'ясні продукти можна зживати за умови правильного приготування

Використовуйте різні дошки для подрібнення та ножі для сирого м'яса та вареної їжі

Мийте руки між обробкою сирової та вареної їжі

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

Джерело: Всесвітня організація охорони здоров'я

У НОМЕРІ:

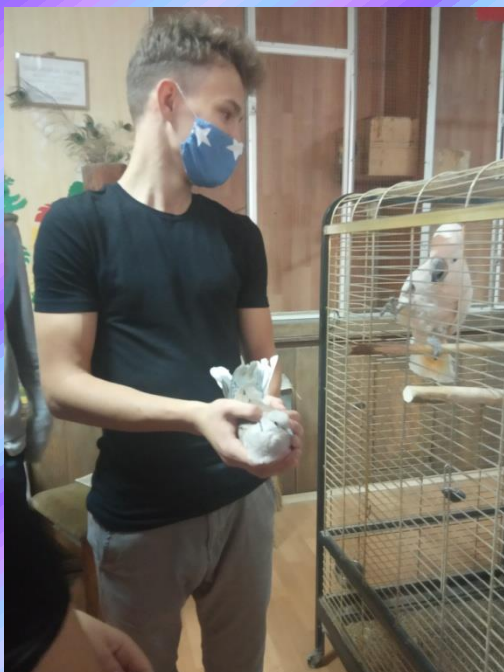
Акція «Допоможи тваринам»	4
Всеукраїнська ювілейна естафета «Стежками юннатівського руху»	5
III Всеукраїнський урок доброти про гуманне ставлення до тварин	23
У Дніпрі та Рівному відбулись заходи присвячені Всесвітньому дню захисту тварин	24
Всеукраїнський конкурс з флористики та фітодизайну 2020 року	26
Осіння сесія в Природничій школі учнівської молоді	26
Шоста онлайн нарада з директорами ЕНЦ, СЮН	27
Позашкілля в онлайні	30
Анонс	31

Акція «Допоможи тваринам»

Національний еколого-натуралістичний центр учнівської молоді Міністерства освіти і науки України спільно з Благодійною організацією «Благодійний фонд «Щаслива лапа» розпочав IV Всеукраїнський конкурс «Гуманне ставлення до тварин». Його мета — популяризація та пропедевтика гуманного ставлення до тварин у суспільстві, насамперед серед учнівської молоді.

У жовтні в рамках даного конкурсу пройшла акція «Допоможи тваринам». Акція пройшла на заняттях навчального курсу «Школа в природі». В ній прийняли участь вихованці гуртків НЕНЦу, учні спеціалізованої школи №2 ім. Д.Карбишева з поглибленим вивченням предметів природничого циклу.

Справа в тому, що стало вже доброю традицією проводити такі акції. Мета такої акції – перш за все виховання доброти, гуманного, милосердного, небайдужого ставлення до тварин, братів наших менших.

Вихованці принесли до Центру крупи, каші, сухий корм для тварин, а також лікарські препарати, які були передані ветеринару Центру.

Всеукраїнська ювілейна естафета «Стежками юннатівського руху»

Тернопільський обласний центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді

Всеукраїнська ювілейна естафета «Стежками юннатівського руху» продовжує урочисто крокувати Україною. На самому початку жовтня коротку зупинку естафета зробила в м.Тернополі. Слід нагадати що юннатівський рух у Тернопільській області зародився ще наприкінці 40-х років ХХ століття. Першого вересня 1948 року в м. Заліщики Тернопільської області було створено обласну станцію юних натуралістів. 1954 року обласна станція юннатів була переведена в м. Тернопіль. На сьогодні Тернопільський обласний центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді – провідний позашкільний заклад регіону, координатор еколого-натуралістичної роботи в закладах освіти області.

І лише червона карантинна зона обмежень завадила педагогам-позашкільникам провести в місті урочистості з нагоди 95-річниці юннатівського руху в Україні.

Хмельницький обласний еколого-натуралістичний центр учнівської молоді

З нагоди святкування 95-річчя юннатівського руху в Україні, з 03 по 05 жовтня 2020 року педагоги-натуралісти та юннати Хмельницького обласного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді урочисто приймали у своєму рідному краї Всеукраїнську ювілейну естафету «Стежками юннатівського руху», яка відповідно до графіка й естафетного маршруту прибула на Хмельниччину від юннатів і їх педагогів із сусідньої Тернопільської області.

До цього юннатівська Естафета, яка стартувала на Сумщині, вже побувала у натуралістів Чернігівської, Київської, Житомирської, Рівненської, Волинської, Закарпатської, Івано-Франківської областей, освітянські очільники і представники влади яких на сторінках естафетного альбому залишили свої відгуки та щирі побажання юннатам всієї України. Долучились до цієї ювілейної справи й хмельничани, адже педколектив Хмельницького ОЕНЦУМ, юні природолюби й природознавці рідного краю різних поколінь під керівництвом педагогів-натуралістів вписали не одну яскраву сторінку в загальну історію юннатівського руху України, займаючи в ньому на ряді напрямків провідні позиції, як в період СРСР, так і в роки незалежності нашої національної держави, пам'ятаючи славне юннатівське минуле і пишаючись ним, зберігаючи традиції попередніх поколінь і гідно примножуючи їх сьогодні новими власними здобутками й досягненнями еколого-натуралістичної роботи на всеукраїнському та міжнародному рівнях. Так, завдяки зусиллям місцевих освітян та педагогів-натуралістів у школах і позашкільній області збережені мережі юннатівських

гуртків, учнівських лісниць, екологічних загонів, стежок та УНДЗД, а завдяки спільним з Національним ЕНЦУМ і Національною АПН України 4-м науково-освітнім проектам хмельницьких і столичних натуралістів, до яких долучались науковці Києва, Львова, Вінниці й Хмельниччини, заклади освіти краю отримали для потреб навчально-виховного процесу три десятки видань навчально-методичного, національно-патріотичного й природничо-краєзнавчого змісту (майже 44 тис. екземплярів).

На основі цих видань на сайтах НЕНЦУМ та ХОЕНЦУМ створено електронну бібліотеку для учнів, студентів, педагогів і науковців, де оцифрована література знаходиться у відкритому доступі й вільно ними використовується. Особливо стала вона в нагоді під час дистанційної форми навчання в період адаптивного антивірусного карантину КОВІД-2019.

Здобутки непересічної новаторської праці кращих педагогів-ентузіастів юннатівського руху, що стали історією і якими пишається наша освітянська галузь, в т.ч. Федора Степановича Бацури, Марії Яківни Холевінської, Людмили Іонівни Ткач, Миколи Андрійовича Зведенюка, Володимира Олександровича Новака, Тетяни Леонідівни Манійчук та їх юннатів, не лише зберігаються, а й наполегливо примножуються сучасним поколінням освітян і юннатів у закладах загальної середньої освіти та позашкільній області, зокрема в Хмельницькому ОЕНЦУМ, Шепетівському МЦЕНТУМ, Кам'янець-Подільському ПНВО, Дунаєвецькій СЮН та інших закладах позашкільної освіти, на базі яких з року в рік плідно працюють юннатівські гуртки.

Заступник директора Департаменту освіти і науки Хмельницької ОДА Антоніна Харчук та педагогічний колектив Хмельницького ОЕНЦУМ від імені освітян краю, а особливо його педагогів-натуралістів та юннатів, прийнявши Естафету, побажали на обласній сторінці естафетного альбому всім колегам-

позашкільникам і юним натуралістам України успіхів у юннатівських справах, педагогічних новаторських досягнень і високої оцінки державою здобутків їхньої праці! Символічний кубок Всеукраїнської ювілейної естафети «Стежками юннатівського руху» та альбомі з висловленими на його іменній сторінці області побажаннями й вітаннями від учасників юннатівського руху Хмельниччини передано з Поділля натуралістам Буковини - юннатам і педагогам Чернівецького обласного центру еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді.

Чернівецький обласний центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді

Дорогі колеги позашкільники, юні натуралісти! З усією буковинською щирістю сердечно вітаємо вас з 95 річчям юннатівського руху!

Для історії 95 років – це лише мить. Для поколінь, яких об'єднав цей рух, це епоха, насичена професійною звитягою, відданістю ідеї, вмінням виплекати духовно-багату, життєрадісну молоду зміну! 6 жовтня святкова Всеукраїнська ювілейна естафета «Стежками юннатівського руху» з Хмельниччини прийшла в Чернівецьку область і була відмічена онлайн-флешмобами, квестами, флористичною виставкою і, в заочному форматі, обласним збором юних зоологів-тваринників, аграрників, садівників, квітникарів-дизайнерів імені Василя Аксенина, Героя Небесної Сотні.

У Чернівецькій обласній державній адміністрації за участі заступника голови Чернівецької обласної державної адміністрації Ірини Ісопенко та директора Департаменту освіти і науки Людвиги Цуркан відбулася урочиста церемонія підписання сторінки естафетної книги та передачі кубка Всеукраїнської

ювілейної естафети «Стежками юннатівського руху» юннатам Вінницької області.

Естафета ще раз засвідчила: юннати — це родина! Креативна, допитлива, готова пізнавати нове і вшановувати те, що вже пройшло. Діти чи дорослі, у Києві, Сумах, Чернігові чи в Чернівцях — природолюби-натуралісти стійко прямують до своєї мети, відчувають радість від зростання успіху, свого і своїх колег, надихаються новими цікавими прагненнями. У кожного регіону України своя історія, неповторна і багата яскравими подіями та значущими віхами юннатівського життя. На Буковині юннатівський рух розпочався з післявоєнного 1945 року, із відкриття натуралістичного відділу при палаці піонерів у місті Чернівці та гуртка при Чепоносівській восьмирічній школі Хотинського району. У 1950 році рішенням облвиконкому створена обласна дитяча станція юних натуралістів. З роками мінялись напрямки юннатівської роботи, змінювалась назва та розташування станції. З 2007 р. центр став комунальним закладом «Чернівецький обласний центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді», який цього року відзначає свій 70-річний ювілей.

На протязі 70 років діяльності заклад накопичив цінний досвід навчальної, виховної, організаційно-масової, методичної, природоохоронної, національно-патріотичної роботи, але постійно прагне до нових звершень, створює, вдосконалює, модернізує і впроваджує ефективні форми і методи позашкільної еколого-натуралістичної освіти. В закладі діти розвивають свої здібності, набувають корисних звичок і навичок, замислюються над вибором професії, вчаться доброті. Для них відкрита STEM-лабораторія, контактний зоомайdanчик імені Василя Аксенина, дендрарій, екомайстерня, садочок запахів – і все це плекають креативні та професійні педагоги.

Центр є координатором закладів освіти в Чернівецькій області з проблем науково-дослідницької та практичної еколого-натуралістичної діяльності, працює над реалізацією багатьох проєктів.

Та головне – це популярна юннатівська школа для десятків тисяч хлопчиків та дівчаток, яка допомогла знайти свою дорогу в житті, навчила з любов'ю, бережно і дбайливо ставитися до праці, до людей, до природи рідного краю!

Наші вихованці пишуть нові яскраві сторінки у книгу історії юннатівського руху України!

Буковина бажає: “Хай ніколи не згасне вогник теплоти юннатівського руху і зігриває кожний куточок нашої прекрасної України!”

Комунальний заклад «Черкаський обласний центр роботи з обдарованими дітьми Черкаської обласної ради»

Вінницька обласна станція юних натуралістів

Вінницька земля заздалегідь готувалася до ювілейної естафети. Підготовлено ювілейний фотоальбом ретро-світлин з історії Вінницької обласної станції юних натуралістів «Старі фотографії на стіл розклади...». Світлини подій розміщені у соціальній мережі facebook (група Вінницька облСЮН). На каналі Youtube викладені юннатівські відео сюжети вихованців гуртка Центру медіаграмотності «#Zliva». Проведено ряд майстер-класів та інтерактивних занять на креативних локаціях для юннатів.

Комунальний заклад «Кіровоградський обласний центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді»

13-15 жовтня 2020 року з нагоди святкування 95-річчя юннатівського руху в Україні юннати та освітяни Кіровоградщини взяли активну участь у Всеукраїнській ювілейній естафеті «Стежками юннатівського руху». Символічний кубок та книгу спогадів прийняв директор комунального закладу «Кіровоградський обласний центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді» Олег Поркуян від позашкільників Черкаської області.

Перші паростки юннатівського руху на Кіровоградщині зароджувалися в далеких 30-х роках на базі обласної біологічної станції в Маловисківському районі. А вже на початку 40-х ідея

створення натуралістичних гуртків поширилась серед багатьох шкіл області, і кількість їх зросла з трьох до 138.

В 1952 році у мальовничому куточку міського парку Перемоги на околиці Кіровограда вперше гостинно відчинила свої двері новостворена Станція юних натуралістів. Її засновниками були ентузіасти юннатівського руху: інспектор облвно Бабанський І.Т., перший директор Тюрін С.О. та перший керівник натуралістичних гуртків Загреба В.І. Слід відзначити значний особистий внесок у розвиток облСЮН відданих справі юннатівського руху перших її працівників Підковської Л.Д., Гришпун В.А., Овчинникова О.І., Полетаєва Ф.Є.

Станція юних натуралістів, сьогодні – це комунальний заклад «Кіровоградський обласний центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді» продовжує і примножує славні традиції. Колектив обласного Центру спільно з педагогічними колективами станції юних натуралістів Світловодської міської ради та станції юних натуралістів Торговицького навчально-виховного об'єднання Новоархангельської районної ради та керівників гуртків еколого-природничого напрямку більше 70 багатопрофільних закладів позашкільної освіти спрямовують свою діяльність на розвиток особистостей, талантів учнівської молоді. Влада та керівники закладів створюють належні умови для творчого, інтелектуального, духовного і фізичного розвитку школярів для задоволення їх освітніх потреб шляхом залучення до науково-експериментальної, дослідницької, еколого-натуралістичної, краєзнавчої діяльності.

Юннати Кіровоградщини символічний кубок та книгу спогадів передають позашкільникам Одеської області.

Одеський обласний гуманітарний центр позашкільної освіти та виховання Одеської обласної ради

95 років – це мало чи багато? Для історій нашої матінки Природи – це мить, а для кожного з нас – це мільйони щасливих посмішок маленьких та не дуже дітлахів, що дізнаються щось нове про природу в колі друзів-однодумців. Це тисячі дослідницьких проєктів та експериментів, опитів та спостережень. Сотні цікавих походів, екскурсій та занять, присвячених знайомству та вивченню навколишнього світу. 16-17 жовтня до Всеукраїнської ювілейної естафети «Стежками юннатівського руху» приєдналася Одещина.

Слова привітань та вдячності від юних лісівників та аграріїв, любителів тварин, кулінарів та шанувальників природничих традицій українського народу, пролунали від усіх куточків області з нагоди 95-річчя юннатівського руху в Україні. Щасливі усмішки

та теплі побажання в привітаннях від юннатів освітлюють кожен день. Дарують натхнення та тепло своїх сердець. Привітання поважних представників обласного Департаменту освіти і науки дарують підтримку та впевненість у майбутньому.

Миколаївський обласний еколого-натуралістичний центр учнівської молоді

18-19 жовтня настала черга Миколаївщини приймати Всеукраїнську ювілейну естафету «Стежками юннатівського руху». Святкові естафетні атрибути від позашкільця Одещини зустріли юннати Миколаївщини разом з директором Обласного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді, Таїсією Троїцькою. В урочистій атмосфері, у присутності педагогічного колективу та вихованців закладу відбулося підписання сторінки альбому, присвяченої нашій області, а естафетний кубок поповнився новою стрічкою – блакитною, адже саме цей колір є символом Миколаївщини.

З нагоди святкування 95-річчя юннатівського руху в Україні позашкільники Миколаївщини провели багато цікавих акцій, бесід, лекцій, зустрічей, свят, та особливу увагу було приділено вивченню власних історій закладів позашкільної освіти, щоб кожен юннат відчув нерозривний зв'язок поколінь та усвідомив важливість справи, яку він робить щодня. Так, на Міській СЮН м. Миколаєва випускниця закладу 1989 року Наталя Шмата провела для юннатів музейне заняття «46 років закладу і його досягнення!».

а в ОЕНЦУМ юннатами 1970-х, 2000-х та 2020-х років було закладено капсулу часу з привітаннями та побажаннями юннатам 2040-х.

Завжди суто юннатівською справою вважалася висадка рослин, тож і ми не стали відступати від цієї традиції. У рамках акції «Від серця до серця» вихованцями еколого-натуралістичних гуртків на території дендропарку Миколаївського зоопарку висаджено 20 саджанців магнолії та 50 кущів троянд.

Смачною вишенькою на ювілейному торті природоохоронних заходів стало проведення обласного екологічного пленеру «Моя Україна» під гаслом «Країні Юннатії – 95!». Свою майстерність у створенні об'єктів ландшафтного дизайну у стилі ленд-арт показали 12 команд із закладів позашкільної та загальної середньої освіти Миколаївської області. Завдяки безмежній фантазії учасників, на території ОЕНЦУМ зацвів кукурудзяними трояндами кущ ялівцю, під старим деревом з'явився привітний будиночок феї, відомі з дитинства настільні ігри (доміно, хрестики-нолики, дженга тощо) набули нової форми та натуралістичного змісту; гостей закладу зустрічає флористична листівка-килим «Віват, юннат!», а чуттєва композиція «Бережімо природу» із проникливими очима не залишить байдужими нікого.

Цікаво, змістовно і весело юннати Миколаївщини відзначили ювілей! Але попереду у завзятих природоохоронців та природолюбів ще безліч справ. Тож з найкращими побажаннями і

щиросердними вітаннями всій Україні естафету передано юннатам Херсонщини.

КЗ ЛОР «Львівський обласний центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді»

В межах Всеукраїнської ювілейної естафети «Стежками юннатівського руху» КЗ ЛОР «Львівський обласний центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді» провів Форум юних екологів Львівщини «Дотик природи-2020» та обласний конкурс колективів екологічної просвіти «Земля – наш спільний дім» за темою «Країні Юннатії – 95!».

Форум юних екологів Львівщини відбувся у дистанційному форматі з використанням платформи Zoom. Учні закладів загальної середньої та позашкільної освіти області презентували власні дослідницько-експериментальні проєкти у номінаціях: екологія, ботаніка, гідробіологія та валеологія.

Цікавою та різноманітною була тематика екологічних проєктів: дослідження екологічного стану кризових територій міста; оцінка рівня забруднення повітря чадним газом; дослідження якості питної води; хімічний аналіз ґрунту; вплив відпрацьованих батарейок на ґрунти та рослини; вивчення способів боротьби з бур'янами на тротуарній плитці; вплив тютюнового диму на живі організми; вплив зубної пасти на стан зубів тощо.

Важливо що школярі сьогодні розуміють екологічні проблеми довкілля, привертають до них увагу батьків, громадськості, однолітків та пропонують свої шляхи їх вирішення.

Роботи старшокласників оцінювало фахове журі: Н.Новикова, професор кафедри природничо-математичної освіти КЗ ЛОР «Львівський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти», доктор педагогічних наук (голова журі); В.Гончаренко, завідувач кафедри ботаніки, заступник декана біологічного факультету з навчально-методичної роботи Львівського національного університету імені Івана Франка, кандидат біологічних наук; М.Казимир, директор КЗ ЛОР «Львівський обласний центр еколого-натуралістичної творчості учнівської

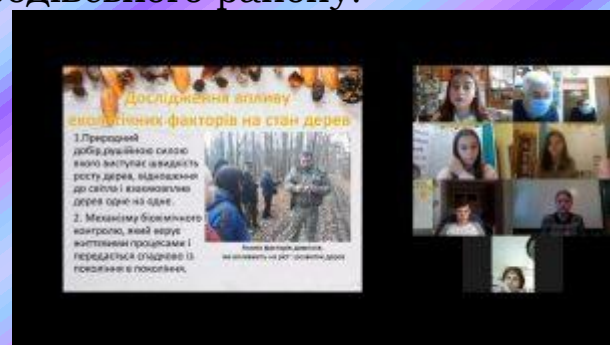
молоді», кандидат сільськогосподарських наук; Н.Панас, доцент кафедри екології та біології Львівського національного аграрного університету, кандидат біологічних наук; Т.Микітчак, старший науковий співробітник відділу популяційної екології Інституту екології Карпат, кандидат біологічних наук; А.Кийко, директор НПП «Північне Поділля»; О.Савицька, вчитель біології ліцею №28 Львівської міської ради, кандидат біологічних наук.

За рішенням журі переможцями Форуму юних екологів Львівщини стали: Максимішин Роксоляна, учениця 11 класу НВК «ЗОШ II ступеня – ліцей» м.Новояворівська (номінація «Екологія»); Пирсько Назар, учень 11 класу ОЗЗСО I-III ст. ім. Героя України М. Паньківа Солонківської сільської ради Пустомитівського району (номінація «Валеологія»); Бамбурова Вікторія, учениця 10 класу Яворівської ЗОШ I – III ступенів №2 (номінація «Гідробіологія»); Шоломинський Віктор, учень 11 класу НВК «ЗОШ II ступеня – ліцей» м.Новояворівська (номінація «Ботаніка»).

В обласному конкурсі «Земля – наш спільний дім» взяли участь колективи екологічної просвіти із Бродівського, Миколаївського, Старосамбірського районів області та міст Дрогобича і Червонограда.

Учасники заходу показали високий рівень виконавської майстерності, презентували свої досягнення у проведенні просвітницької природоохоронної діяльності, змістовно і цікаво презентували роботу свого колективу.

За висновками журі переможцем обласного етапу Всеукраїнського конкурсу колективів екологічної просвіти стала команда «Ecofuture» Заболотцівського ЗЗСО I-III ступенів Заболотцівської сільської ради Бродівського району.

Комунальний заклад “Центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді” Херсонської обласної ради

У вересні комунальний заклад “Центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді” Херсонської обласної ради, педагогічно-позашкільники та юні натуралісти відзначили 75-річницю юннатівського руху в Херсонській області та 75-років з часу

заснування обласного закладу позашкільної освіти еколого-натуралістичного напрямку. На базі Центру був проведений ювілейний зліт юних натуралістів Херсонщини. А вже 20-21 жовтня, на честь 95-річчя юннатівського руху в Україні, педагоги та юннати Херсонщини долучились до участі у Всеукраїнській ювілейній естафеті «Стежками юннатівського руху». Впродовж всього декількох днів головні символи естафети перебували на Херсонській землі. Заходи з відзначення ювілею відбувались як в обласному центрі еколого-натуралістичної творчості, так і в області. В рамках естафети протягом місяця було проведено низку заходів: майстер-класи, семінари, природоохоронні екологічні акції, свята.

Віншував подію офіційний прийом в обласній раді делегації педагогічних працівників на чолі з директоркою комунального закладу «Центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді» Ельвірою Вітренко першим заступником голови Херсонської обласної ради Василем Зеленчуком. Відбулося урочисте заповнення сторінки у «Естафетній книзі» та написання вітання учасникам юннатівського руху України з нагоди 95-річчя. Василь Васильович привітав юннатів з ювілейною датою та побажав учасникам естафети яскравих вражень, успіхів, натхнення, наполегливості у досягненні творчих задумів. Далі естафетний кубок та книга попрямують до юннатів Запоріжжя.

Перші паростки юннатівського руху на Херсонщині з'являються у далекому повоєнному 1945 році у м. Херсоні, коли 8 червня виконавчий комітет Херсонської обласної Ради народних депутатів прийняв рішення про організацію в м. Херсоні обласної дитячої технічної та сільськогосподарської станції (облДТСТС) при обласному відділі народної освіти для надання методичної допомоги шкільним гурткам, клубам, палацам піонерів, хатам колгоспних дітей з 12-ма штатними одиницями і фондом заробітної плати в 25 тис. карбованців.

При сільськогосподарській станції було створено дві лабораторії: ботаніко-рослинницька і початкових класів, де працювало по два гуртки в складі 25 учнів.

15 грудня 1954 року організовано роботу Херсонської обласної станції юних натуралістів.

Впродвж 1960-80 років в області розпочинають свою роботу 6 районних та 2 міських станцій юних натуралістів: Каховська міськСЮН (1954 р.), Скадовська (1967 р.), Нижньосірогозька (1969), Голопристанська (1976), Білозерська (1984 р.), Новотроїцька райСЮН (1986 р.), Новокаховська міськСЮН (1986 р.), Генічеська райСЮН (1992 р.).

Центр є ініціатором проведення багатьох природоохоронних конкурсів та акцій: «Допоможемо зимуючим птахам», «Букет замість ялинки», «Земля-наш спільний дім», «Ліси для нащадків», «Вчимось заповідувати», «Збережемо родючість рідної землі», «Біоцит», «Юннатівський зеленбуд» та інші.

Для розкриття нахилів та здібностей дітей працюють 35 гуртків, функціонує польовий експедиційний практикум на базі Біосферного заповідника «Асканія-Нова» ім. Ф.Е. Фальц-Фейна та Чорноморського біосферного заповідника.

Колектив Центру є багаторазовим переможцем та призером відкритого Рейтенгу якості позашкільної освіти «Золота когорта позашкільників».

Традиції бережливого ставлення до живої природи, доброти, дбайливості, працелюбності, потреби робити світ квітучим проходять скрізь роки і де б не знаходився заклад, там завжди панують закони «Країни юннатів».

Запорізький обласний Центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді

З нагоди відзначення 95-річчя юннатівського руху в Україні юннати Запорізького краю долучились до участі в

найрізноманітніших за змістом і формами заходах: створили відеоролики і слайд-фільми про історію юннатівського руху в закладах освіти, провели зустрічі з ветеранами юннатівського руху, наукові брифінги «Засоби збереження біорізноманіття Північного Приазов'я», провели екофестивалі «Еко – це стиль мого життя», ігри-квести «Люби, знай, оберігай свій рідний край», тематичні місячники «Збережемо Азовське море», моніторингові дослідження, екскурсії, екологічні заходи: «Вартові довкілля», «Друге життя речей», ігри-конкурси «Козацькі забави», трудові десанти та акції «Чисте місто», «Чисте узбережжя моря», «Діти за чисту воду». Юннати Запорізької області не залишились осторонь участі у «Всесвітньому Дні прибирання» та Всеукраїнській акції «Мільйон дерев за 24 години».

Історія юннатівського руху на Запорізькій землі розпочалась в 20-30-х рр. ХХ сторіччя: в багатьох школах області почали створюватись натуралістичні гуртки. Велика увага приділялась природоохоронній роботі, озелененню шкіл та населених пунктів, насадженню лісосмуг, заготівлі лікарської сировини, приваблюванню та охороні птахів, допомозі у догляді за сільськогосподарськими культурами, закладці плодкових садів і виноградників, шкільних теплиць і кролеферм. З метою надання допомоги школам в організації натуралістичної роботи в Запорізькому регіоні відкриваються еколого-натуралістичні заклади: 1946 рік – Мелітопольська станція юних натуралістів, 1953 – Запорізька обласна станція юних натуралістів (нині Запорізький обласний центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді), 1957 рік – Бердянська станція юних натуралістів, 1958 рік – Запорізький міський ботанічний сад, 1964 – Токмацька станція юннатів.

95 років Запорізька країна Юннатія гуртує навколо себе закоханих у природу хлопчиків та дівчаток, допомагає знайти себе в житті, відкриває світ захоплень, залучає до природоохоронної експериментальної діяльності.

У стрімкому сьогоднішньому позашкільній еколого-натуралістичній освіті набуває у Запорізькій області великого значення. Зберігаючи традиції попередніх поколінь, вона проходить важливий етап розвитку, переходу до більш якісного стану, що співпадає з поступовим реформуванням системи освіти України.

Ефективну координаційну, організаційну та методичну роль еколого-натуралістичної освіти і виховання протягом майже 70 років забезпечує Запорізький обласний центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді.

Нові яскраві сторінки у книгу історії Країни Юннатії Запорізького краю сьогодні вписують понад 6 тисяч вихованців гуртків еколого-натуралістичного напрямку області, які стають успішними дослідниками, впевненими у власних силах, переможцями Всеукраїнських конкурсів та акцій.

22-23 жовтня юні натуралісти нашої області приєдналися до Всеукраїнської ювілейної естафети «Стежками юннатівського руху», прийнявши естафетні атрибути від юннатів Херсонщини.

Під час урочистої церемонії підписання естафетної книги з вітаннями учасникам юннатівського руху звернувся Свистун Олександр Іванович, заступник голови Запорізької обласної державної адміністрації. Тепло привітала педагогів Центру тимчасово виконуюча обов'язки директора Департаменту Запорізької обласної державної адміністрації Олена Вікторівна Сороченко.

Шановні гості побажали юннатам Запорізького краю успіхів у природоохоронних справах, натхнення і наполегливості в досягненні творчих пошуків та відповідально ставитись до природи рідного краю.

Вихованці Запорізького обласного Центру еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді разом з гостями на честь Всеукраїнської ювілейної естафети «Стежками юннатівського руху» висадили декоративні кущі, які навесні будуть прикрашати територію Центру.

Педагоги та гуртківці ЗОЦЕНТУМ залишили в естафетній книзі спогади, побажання та слова підтримки педагогам Криму.

Атрибути естафети сьогодні передані у місто Краматорськ Донецькому обласному еколого-натуралістичному центру учнівської молоді.

Донецький обласний еколого-натуралістичний центр

Перехідний естафетний кубок та естафетну книгу від вихованців позашкільних закладів Запорізької області зустріли юннати Донеччини разом з директором департаменту освіти і науки Донецької обласної державної адміністрації Тетяною Сідашевою. З нагоди святкування 95-річчя юннатівського руху в Україні та в межах естафети протягом місяця в області було проведено низку заходів: майстер-класи, трудові акції, семінари, тренінги, природоохоронні екологічні акції, свята тощо. А вже сьогодні вихованці гуртків та педагоги Донецького обласного еколого-натуралістичного центру записали до естафетного альбому свої відгуки та побажання. Далі юннати Донеччини передали естафету у місто Кремінна до Луганського обласного центру еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді.

Луганський обласний Центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді

Історія натуралістичного руху на Луганщині розпочалася у далекому 1927 році, коли в м. Луганську була відкрита друга в Україні (після м. Києва) біологічна педагогічна станція. Найбільша мережа закладів позашкільної освіти нашого профілю була у 70-80 роки, коли в області налічувалося 14 міських, 1 районна та 1 обласна станції юних натуралістів. Рух юних натуралістів Луганщини знав успіхи і скрутні часи. Але після 2014 року про натуралістів Луганщини можна сказати, що ми, як і наші колеги з Донецької області, «роз'єднані війною».

Луганський ОЦЕНТУМ поновив свою роботу на підконтрольній Україні території, лише 1 березня 2019 року. На даний час в області працюють Луганський ОЦЕНТУМ та Северодонецький міськЦЕНТУМ, який відзначив цього року своє 65-річчя. Також в області збереглися 2 натуралістичні відділи при комплексних ЗПО. Гуртками Луганського ОЦЕНТУМ охоплено 25 закладів освіти з 19 міст, селищ та сіл області. Збереглися гуртки нашого профілю і в багатьох ОТГ. Ми знову у великій єдиній родині «Країни Юннатії». Попри такий короткий термін, проблеми та труднощі, які переживає Луганщина сьогодні, нам є про що звітувати.

Готуючись до цього свята юні натуралісти області взяли активну участь у обласному патріотично-природоохоронному конкурсі «Моя Луганщина», Всеукраїнській дитячо-юнацькій еколого-патріотичній грі «Паросток», обласних заочних науково-дослідних читаннях «Рідний край», у Міжнародному дні чистих берегів, соціально-екологічній акції «World Cleanup Day», місцевих толоках з благоустрою населених пунктів, Всеукраїнському конкурсі з флористики та фітодизайну.

Враховуючи той факт, що термін перебігу Естафети співпав з виборами в Україні, канікулами та оголошенням в області «червоної зони», ми завчасно підготувались. Починаючи з 12 жовтня, в області проводились зустрічі з ветеранами юннатівського руху, людьми, які зробили вагомий внесок у збереження природи свого краю; учні проводили флешмоби, конкурси малюнків, природничі квести, пропагандистські акції, практичні заходи, спрямовані на покращання екологічної ситуації та благоустрою своїх громад.

Своєрідним звітом до 95-річчя юннатівського руху України стала обласна виставка «Щедрість рідної землі», яка у 2020 році, з-за карантинних заходів, проходить заочно, у зручному для закладів освіти форматі. Підсумки ще попереду, але вже сьогодні

можна стверджувати – натуралістичний рух Луганщини твердо став на ноги і розвивається.

Велика подяка від всієї педагогічної громади Луганщини Національному еколого-натуралістичному центру учнівської молоді, який є локомотивом нашого руху в Україні, за його новації, методичний супровід та підтримку місцевих ініціатив.

28 жовтня в місті Северодонецьку, в урочистій обстановці, під гімн «Юнната Луганщини» директор Департаменту освіти і науки Луганської ОДА Юрій Стецюк підписав від Луганщини привітання всім юним натуралістам України з нагоди їх славетного ювілею. Водночас були вручені відзнаки Національного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді колективу Северодонецького міськЦЕНТУМ з нагоди 65-річчя його заснування, міському відділу освіти та військово-цивільній адміністрації за збереження та сприяння розвитку закладу. Цього ж дня Кубок та естафетна Книга перебували серед дружньої родини юних натуралістів м. Северодонецька. Перебіг цих подій висвітлювався на обласному телебаченні, радіо, в місцевих газетах.

Далі атрибутика Всеукраїнської ювілейної естафети «Стежками юннатівського руху» була направлена на Харківщину.

III Всеукраїнський урок доброти про гуманне ставлення до тварин

4 жовтня весь світ відзначає Всесвітній день тварин. Саме цього дня вихованці комунального закладу «Чернігівська обласна станція юних натуралістів» взяли участь в івенті «Любов не має породи», який був анонсований у групі закладу на фейсбуці. Гуртківці, які займаються на базі станції, відвідали куточок живої природи. Вихованці гуртків, які працюють на базі інших закладів освіти, здійснили віртуальну подорож до куточка.

Для здобувачів освіти було проведено бесіди, вікторини. Діти розгадували загадки про тварин, переглядали мультфільми, створили віртуальну фото галерею «Мої домашні улюбленці» та стали учасниками живописної онлайн майстерні «Тварини з світу акварелі».

Протягом 5-6 жовтня 2020 року вихованці гуртків «Основи екологічних знань», «Юні валеологи», «Основи екологічного дизайну», «Екосвіт», «Юні друзі природи» стали учасниками III Всеукраїнського уроку доброти про гуманне ставлення до тварин, присвяченого Всесвітньому дню захисту тварин, організатором якого щорічно виступає Благодійний фонд «Щаслива лапа». Для гуртківців було проведено розважально-виховний захід «Вертляві хвостики», розважально-виховний квест «Пухнасті пригоди»; «Хвостату вікторину».

Діти прочитали оповідання «Біла мисочка в блакитний горошок». Здобувачі освіти виготовили із паперу котиків і собачок та розмалювали їх.

Юннати станції під час Урокуознайомилися із правилами етичного ставлення до тварин, гуманними шляхами розв'язання проблеми безпритульних тварин і чинними правовими нормами, що стосуються тварин. Проведені заняття сприяли вихованню дітей відповідальності, альтруїзму, емпатії та чуйності.

У Дніпрі та Рівному відбулись заходи присвячені Всесвітньому дню захисту тварин

4 жовтня весь світ відзначив Всесвітній день тварин. Вихованці гуртків «Природа навколо нас», «Стежинками природи», «Екосвіт», «Юні хендлери», «Природа і ми», «Рослини – символи України», комунального закладу «Станція юних натуралістів»

Рівненської обласної ради, взяли участь в івенті «Любов не має породи» і стали учасниками III Всеукраїнського уроку доброти про гуманне ставлення до тварин, присвяченого Всесвітньому дню захисту тварин, організатором якого щорічно виступає Благодійний фонд «Щаслива лапа». Для гуртківців були проведені розважально-виховні заходи «Кумедні хвостики», ігри «КітПес», «Пухнасті пригоди», «Хвостата вікторина», творчі майстерні «Подарунок другу». Вихованці комунального закладу «Станції юних натуралістів» Рівненської обласної ради та закладів загальної середньої освіти Рівного відвідали куточок живої природи. Подія була висвітлена на офіційній сторінці закладу у мережі Facebook.

Яскраве свято до Всесвітнього дня захисту тварин відбулось у комунальному закладі освіти «Обласний еколого-натуралістичний центр дітей та учнівської молоді» Дніпропетровської обласної ради (директор Ю.Ф. Педан). У заході приймали участь вихованці гуртків (керівник гуртка Радзіковська Л.О.), учні 4 класу комунального закладу освіти «Середня загальноосвітня школа № 76» Дніпровської міської ради (директор Сазанська Г. О.). Учасники заходу узагальнили матеріал про сучасний стан рідкісних і таких видів тварин, що знаходяться під загрозою зникнення. Дітей було залучено до гри «Хто що їсть?» де вихованці визначали яку їжу споживають тварини живого куточку. Наприкінці заходу проведена «Хвостата» вікторина, в якій діти відгадували тварин за описом хвоста. До міжнародного Дня кажанів вихованці гуртка «Любителі декоративних і свійських тварин» (керівник гуртка Стасенко А.В.), учні 2 класу комунального закладу освіти «Середня загальноосвітня школа № 76» Дніпровської міської ради (директор Сазанська Г.О.), прийняли участь у пізнавальному заході, де ознайомились з різними видами кажанів, дізнались багато цікавого щодо особливостей їх життєдіяльності та значенні рукокрилих у природі. А також власноруч створили кажана з паперу.

Всеукраїнський конкурс з флористики та фітодизайну 2020 року

З 5 по 7 жовтня в Національному еколого-натуралістичному центрі учнівської молоді тривав фінал Всеукраїнського конкурсу з флористики та фітодизайну «Юннати України». Цього року організаційно-масовий захід відбувся у заочному форматі. У конкурсі взяли участь команди з 20 областей України: Івано-Франківської, Кіровоградської, Київської, Донецької, Луганської, Полтавської, Волинської, Вінницької, Миколаївської, Сумської, Рівненської, Дніпропетровської, Одеської, Запорізької, Закарпатської, Харківської, Херсонської, Хмельницької, Чернігівської, Чернівецької. Команди представили свої проекти в номінаціях «Квіткові килими» і «Флористична скульптура».

Осіння сесія в Природничій школі учнівської молоді

Традиційно, в останній декаді жовтня, Національний еколого-натуралістичний центр учнівської молоді МОН України, організував і провів осінню сесію Природничої школи учнівської молоді. Не став винятком 2020/2021 навчальний рік, хоча з-за карантинних обмежень, вимушені були проводити освітній процес дистанційно. Осіння сесія проходила з 20 до 23 жовтня 2020 року в чотирьох відділеннях ПШУМ: біології, хімії, флористики та фітодизайну, народних ремесел. Під час осінньої сесії слухачі відділень ознайомилися з навчальними інформаційними матеріалами, самостійно опрацьовували запропоновані викладачами авторські тексти, презентаційні, фото- та відеоматеріали, виконували тестові завдання з базових дисциплін та практичні роботи з природним матеріалом.

За результатами онлайн реєстрації слухачів на I і II курси в чотирьох наукових відділеннях Школи обліковано понад 260 учасників (Біологія I курс – 168, II курс – 14, Хімія I курс – 35, II

курс – 7, Флористика і фітодизайн I курс – 19, II курс – 14, Народні ремесла – I курс – 6, II курс – 1). 20 жовтня о 15.00 в режимі онлайн відбулося урочисте відкриття осінньої сесії ПШУМ. Упродовж всього часу поки тривав сесійний період, зв'язок зі слухачами Школи викладачі тримали через електронну пошту та інші дистанційні технології. Всі питання, які виникали у слухачів, направлялися на електронні адреси кураторів відділень, або розміщалися в коментарях електронної сторінки Природничої школи учнівської молоді.

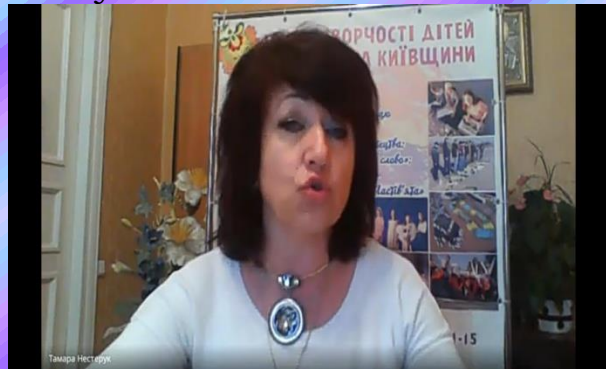
Шоста онлайн нарада з директорами ЕНЦ, СЮН

29 жовтня Національний еколого-натуралістичний центр учнівської молоді МОН України провів шосту онлайн-нараду з директорами закладів позашкільної освіти, керівниками профільних підрозділів Палаців, Будинків дітей та юнацтва. Обговорювався формат проведення фінальних організаційних заходів до 95-річчя юннатівського руху в Україні. Відеоконференцзв'язок тривав майже дві години, упродовж яких директори обласних еколого-натуралістичних

центрів, станцій юних натуралістів проінформували учасників наради про стан освітнього процесу і проведені організаційно-масові заходи у вересні-жовтні.

Вердицький Володимир Валентинович, директор НЕНЦ, подякував всім керівним кадрам та педагогам позашкільних закладів еколого-натуралістичного напрямку за творчу роботу і наголосив на безумовному виконанні планових завдань. Було наголошено, що перед еколого-натуралістичними центрами серед пріоритетних завдань залишається різнопланова організаційна діяльність, яка має бути первинною в області, а ми повинні стати координаційною силою яка веститиме за собою інші заклади позашкільної освіти. “Ми повинні бути потрібні в навчальному процесі, координаційній і організаційно-масовій роботі в області”, наголосив спікер. Центри повинні бути готові до пошуку варіантів плідної співпраці з ОТГ, розробки концептуальних підходів та рішень, які б мінімізували можливі втрати ЗПО під час проведення децентралізації. “Наша найвища цінність – утримати логістику діяльності наших установ”.

Вирішено колегіально:

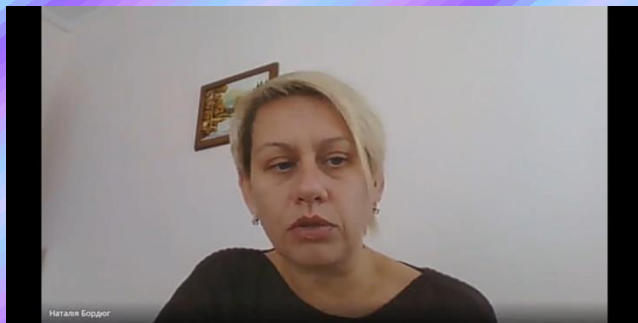
- На 2001 рік перенести організаційно-масові заходи які планувалось провести в Кіровоградській і Черкаській областях;
- провести науково-практичну конференцію учнівських лісництв загальноосвітніх і позашкільних навчальних закладів у грудні 2000 року;
- провести фінальні організаційні заходи до 95-річчя юннатівського руху в Україні у листопаді-грудні.

Фінальні організаційні заходи до 95-річчя юннатівського руху в Україні включатимуть:

16 – 27 листопада: Декада юннатівського зеленого вогника з нагоди святкування ювілею. Кожному обласному закладу позашкільної освіти пропонуємо заздалегідь розробити Програму юннатівського зеленого вогника (тривалість до 60 хвилин), який включатиме прямий ефір, що інформуватиме здобутки обласних, міських та районних ЕНЦ (СЮН), ветеранів юннатівського руху, вихованців. Формат ефіру: круглі столи, конференції, новації

закладів позашкільної освіти, флешмоби, ток-шоу, екологічні акції, екскурсії та інші форми роботи, що висвітлюють досягнення юних натуралістів області за 95 років юннатівського руху в Україні. Додаткові матеріали у вигляді відеофільмів, слайд шоу, презентацій надсилаються окремо і будуть додані посиланнями до запису даного заходу.

з 2 грудня: фінали всеукраїнських масових заходів за окремим графіком.

Позашкілля в онлайні

Национальний еколого-натуралістичний центр учнівської молоді

ГОЛОВНА | E-DOCS | ДОКУМЕНТИ | КОНКУРСИ ТА ОЛІМПІАДИ | МИ В МАС-МЕДІА | ПАРТНЕРИ | ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ | РОБОТА ГУРТКІВ

Дистанційні заняття з гуртківцями

Заняття для гуртківців творчого учнівського об'єднання "Захоплююче лозоплетіння"

Розробки онлайн занять для гуртківців ТУО "Захоплююче лозоплетіння"

Додатки до онлайн занять для гуртківців ТУО "Захоплююче лозоплетіння"

Розробки онлайн занять для гуртківців ТУО "Захоплююче лозоплетіння" (продовження)

Заняття для гуртківців творчого учнівського об'єднання "Юні екологи"

Розробки онлайн занять для гуртківців ТУО "Юні екологи" № 1

Про Всіх На Світі | мультфільми украї...

Рейтинг-банк
Рейтинг-банк НЕНЦ

Підготовка до сертифікації

Підготовка вчителів біології та керівників гуртків біологічного профілю до професійної сертифікації

Підготовка вчителів хімії та керівників гуртків хімічного профілю до професійної сертифікації

Мобільна освіта

Шановні учні та педагоги!
Мобільна еколого-біологічна освіта – це новий віртуальний проєкт, який пропонує всім, хто бажає, пройти мобільні онлайн-курси з біології та екології. Навчайтеся за зручним для вас графіком, використовуючи будь-який мобільний пристрій!

Погода НЕНЦ
+9°C
Київ
Субота, 31
Прогноз на тиждень

Віртуальний інститут
Науково-дослідний віртуальний інститут позашкільної освіти

Співка освітян України

Виховний консорціум
I Школа виховника: інформаційні матеріали
II Школа виховника перенесена на осінь 2020 року

Асоціація "Фактор"
Всеукраїнська асоціація педагогів-позашкільників "Фактор"

Оздоровчі системи Ароматерапія

Ароматерапія — це стародавнє, вдосконалене віками мистецтво використання **эфірних олій, есенціальних речовин та інших ароматичних речовин** для укріплення фізичного та психічного **здоров'я** та для **комплексного догляду за тілом**.

Лікарські рослини

Смотреть... Поделиться

Дурман індійський
Datura innoxia

Розробки онлайн занять для гуртківців ТУО "Юні екологи" №5
Розробки онлайн занять для гуртківців ТУО "Юні екологи" №6
Розробки онлайн занять для гуртківців ТУО "Юні екологи" №7

Електронний кабінет
МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ ГУРТКОВОЇ РОБОТИ

Електронний кабінет
Методика проведення гурткової роботи

Ювілейному руху – 95!
До 95-річчя ювілейного руху в Україні

Сумщина
Чернігівщина
Київщина
Житомирщина
Рівненщина
Волинь
Закарпаття
Івано-Франківщина
Тернопільщина
Хмельницьчина
Буковина
Черкащина
Вінницьчина
Кіровоградщина
Одещина
Миколаївщина
Херсонщина
Запоріжжя
Донецьчина
Луганщина

Громадське обговорення

На відеоконференції зв'язку
@ 2 квітня 2020 року Перша онлайн нарада з директорами ЕНЦ СЮН
@ 15 квітня 2020 року Веб-семинар "Шкільна дуальна освіта в учнівській лісництвах закладів освіти та лісогосподарських підприємств"
@ 23 квітня 2020 року Всеукраїнська екологічна онлайн конференція "Еколого-освітня діяльність в напрямку збереження та відродження малих річок України задля сталого розвитку"
@ 5 травня 2020 року Друга онлайн нарада з директорами ЕНЦ СЮН
@ 13 травня 2020 року Онлайн-міст "Форум позашкільників 2020"
@ 27 травня 2020 року Всеукраїнська онлайн-конференція з питань дистанційної освіти та навчально-дослідної роботи в закладах освіти
@ 1 червня 2020 року Практичні онлайн-заняття з агроосвітництва
@ 3 червня 2020 року Третя онлайн нарада з директорами ЕНЦ СЮН
@ 17 червня 2020 року Очно-дистанційний комунікативний пленер «Історія, Закон України «Про позашкільну освіту» — 20 років»

Анонс
у наступному номері:

- Сьома он-лайн нарада з директорами закладів позашкільної освіти, завідувачами відділів еколого-натуралістичного напрямку Палаців, Будинків дітей та юнацтва еколого-натуралістичного напрямку
- МАН. Відділення: «Екології та аграрних наук», «Хімії та біології»
- Національний тур «Еко Україна 2021» міжнародного конкурсу «ISEF -2021»
- Декада юннатівського вогника

Швидко і зручно...

В будь-якому поштовому відділенні Ви можете передплатити собі, своїм рідним та друзям у подарунок наш науково-художній журнал для дорослих та дітей «Паросток» за передплатним індексом **74561**.

Журнал виходить щоквартально.

Видання допомагає збагнути таємниці природи, гармонію стосунків людини і довкілля.

Бажаючі можуть надсилати свої статті на електронну адресу:

redakciya_parostok_nenc@ukr.net

Детальна інформація на сайті

<https://nenc.gov.ua>

Контакти:

**Національний еколого-натуралістичний центр
учнівської молоді МОН України**

вул. Вишгородська, 19, м. Київ, 04074

<http://nenc.gov.ua>

nenc@nenc.gov.ua

Директор НЕНЦ — доктор педагогічних наук, професор, академік Національної академії наук вищої освіти України, Голова ГО “Спілка освітян України” **Вербицький**

Володимир Валентинович

тел. (044) 430-02-60

Відповідальний за випуск:

Кацурак Вікторія — методист в/к

тел. (044) 430-22-22

3 нагоди святкування **95**-річчя юннатівського руху в Україні
Національний еколого-натуралістичний центр
проводить

**Декаду
ЮННАТІВСЬКОГО ВОГНИКА**

**Захід проводиться з 16 листопада
по 27 листопада ц. р.
початок о 10:00.**

Формат заходу:
прямий ефір спільноти позашкільників
різних поколінь та демонстрація
досягнень юних натуралістів України
за 95 років юннатівського руху.

Детальна інформація на сайті НЕНЦ: www.nenc.gov.ua

**Екологічно-природнича газета
для дітей
та юнацтва
"ЮННАТ"**

**передплатний
індекс
98146**

**статті
надсилати
на e-mail:
redakciya_parostok_nenc@ukr.net**

*Регістраційне відомство
№ 2002-10049*

Науково-технічний конкурс «Еко-Техно Україна 2021»

03 - 13 листопада 2020 року

/redcrossukraine
REDCROSS.ORG.UA

Коронавірус: профілактика інфікування і поширення

Як знизити ризик інфікування коронавірусом?

Мийте руки з милом (мінімум 20 с) або дезінфекційними засобами із вмістом спирту

Під час кашлю та чхання прикривайте рот і ніс серветкою або згином ліктя; відразу викидайте серветку і мийте руки

Тримайтеся на відстані від людей, у яких кашель або підвищена температура

Як захистити інших від інфікування?

Під час кашлю та чхання прикривайте рот і ніс серветкою або згином ліктя

Одразу викидайте використану серветку і закривайте кришку смітника

Регулярно мийте руки під час догляду за хворими, а також після кашлю та чхання

Чи варто надягати медичну маску?

Так. Якщо у вас є респіраторні симптоми – кашель, утруднене дихання

Так. Якщо ви надаєте допомогу особам із респіраторними симптомами

Не потрібно, якщо немає респіраторних симптомів

Медичні працівники мають надягати респіратори

Коли використовувати медичну маску

1. Якщо ви здорові, вам потрібно носити маску, тільки якщо ви доглядаете за людиною з підозрою на інфекцію COVID-19

3. Маски ефективні лише в поєднанні з обробкою рук за допомогою спиртосамісного засобу або миття рук водою з милом

2. Надягайте маску, якщо кашляєте і чхаете

4. Якщо ви носите маску, ви повинні знати, як її правильно використовувати й утилізувати

Як надягати, використовувати, знімати і утилізувати маску

1. Перед тим як надягти маску, вмийте руки із засобом на спиртовій основі або милом

4. Знімайте маску носом, не торкайтеся її зовнішньої поверхні – зойтьте маску за гачки, негачки висявіть у закритий контейнер, протріть руки засобом на основі спирту чи вмийте з милом

2. Покрийте рот і ніс маскою і перемістіть, що між вашими обличчям і маскою не виникає прогалин

5. Як знімає маску: не торкайтеся до її зовнішньої поверхні – зойтьте маску за гачки, негачки висявіть у закритий контейнер, протріть руки засобом на основі спирту чи вмийте з милом

3. Не торкайтеся руками зовнішньої поверхні маски під час її використання; якщо зробили це, протріть руки засобом на основі спирту чи вмийте з милом

Залишайтеся здорові під час подорожі

Уникайте подорожей, якщо у вас гарячка і кашель

Уникайте тісного контакту з людьми, у яких гарячка та кашель

Якщо у вас гарячка, кашель і утруднене дихання, зверніться до лікаря якомога раніше.

Часто мийте руки засобом на основі спирту або мийте з милом

Не торкайтеся очей, носа чи рота

Якщо вам стає погано під час подорожі, повідомте про це екіпаж та зверніться до лікаря

Їжте тільки добре приготовану їжу

Якщо ви звертаєтесь по медичну допомогу, повідомте лікаря про свої попередні подорожі

Не плывіть в громадських місцях

Уникайте тісних контактів із тваринами

Безпека харчових продуктів

Використовуйте різні дошки для подрібнення та нарізки для сирого м'яса та вареної їжі

Мийте руки між обробкою сирого та вареної їжі

Навіть у районах, постраждалих від епідемій, м'ясні продукти можна вживати за умови правильного приготування

Джерело: Всесвітня організація охорони здоров'я